

Lielupes Upju baseinu apgabalu konsultatīvās padomes sēde

PROTOKOLS

Jelgava

2007. gada 15. novembrī

Sēdē piedalās:

Lielupes upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes locekļi:

Ministriju pārstāvji:

Ilze Bergmane – Zemgales reģionālās lauksaimniecības pārvalde

Tatjana Jansone – Vides ministrijas Vides aizsardzības departaments

Biruta Pukīte – Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālā vides pārvalde

Elvīra Brūvere – Sabiedrības veselības aģentūras Jelgavas filiāle

Roberts Meijers – Ekonomikas ministrijas Enerģētikas departamenta pārvalde

Plānošanas reģionu attīstības padomju pārstāvji:

Anna Krastiņa – Jelgavas rajona padomes attīstības departaments

Gunita Osīte – Jelgavas domes attīstības un pilsētplānošanas pārvalde

Aivars Okmanis – Bauskas rajona padome

Nevalstisko organizāciju pārstāvji:

Elīta Kalniņa – Vides aizsardzības klubs

Ilga Rutka – Zemgales Tūrisma asociācija

Jānis Reihmanis – Latvijas Dabas fonds

Valērijs Gabrāns – Bauskas mednieku un makšķernieku biedrība

Kristīne Veidemane – Baltijas Vides Forums

LVĢMA pārstāvji:

Andris Tihomirovs

Evita Lapa

Sēdes sākums 14:00

Sēdes darba kārtība

Dalībnieku reģistrācija

1. Sēdes atklāšana (Padomes priekšsēdētāja vietniekas – A. Okmanis)
2. Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrāde. 2007. g. paveiktais (E. Lapa, LVĢMA)
3. Sabiedrības līdzdalības pasākumi upju baseinu apsaimniekošanas plāna izstrādē 2008. g. (A. Tihomirovs, LVĢMA)
4. Sēdes noslēgums

Sēdes norise:

1. Sēdes atklāšana (Padomes priekšsēdētāja vietnieks – A. Okmanis).

Pirms sēdes LVĢMA pārstāvis **A. Tihomirops** informē klātesošos, ka padomes sēdē Vides ministriju R. Bebra vietā pārstāvēs **T. Jansone**, savukārt Jelgavas reģionālās vides pārvaldes direktoru H. Verbeli pārstāvēs **B. Puķīte**. Saskaņā ar reglamentu padomes sēde jāveda padomes priekšsēdētāja vietniekam **A. Okmanim**. Padomes priekšsēdētāja vietnieks **A. Okmanis** atklāj padomes sēdi. Padomes locekļiem nav iebildumu par iepriekš sagatavoto sēdes darba kārtību. Padomes priekšsēdētāja vietnieks **A. Okmanis** ierosina, ka nākamā padomes sēde varētu notikt Bauskā.

2. Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrāde. 2007. g. paveiktais (E. Lapa, LVĢMA).

E. Lapa uzstājas ar prezentāciju par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrādi 2007. g. Ievadā Tiek norādīts, ka visos upju baseinu apgabalos ir izdalīti apakšbaseini, kā arī veiktas izmaiņas ūdensobjektu robežās. Lielupes upju baseinu apgabalā ir divi apakšbaseini: Lielupes baseins un Iecavas sateces baseins. Katram apakšbaseinam ir sagatavots fiziogēogrāfiskas raksturojums, kas sevī ietver informāciju par apakšbaseina novietojumu, reljefu, klimatiskajiem apstākļiem, informāciju par augsnēm un dabas resursiem. Katram apakšbaseinam ir sagatavots sociālekonomiskais raksturojums, kas sevī ietver informāciju par administratīvo iedalījumu, iedzīvotāju skaitu, iedzīvotāju blīvumu un lielākās apdzīvotās vietas, iekšzemes kopprodukta analīzi, galvenajiem zemes lietojuma veidiem, pievienotās vērtības analīzi pa nozarēm, nodarbinātības rādītāju analīzi pa nozarēm, bezdarba līmeņa analīzi, ienākumu līmeņu analīze, salīdzinājums ar vidējo ienākumu līmeni reģionā. Veikta arī ekonomiskās nozīmības analīze rūpniecības un tūrisma nozarēm apakšbaseinos, raksturots teritorijas plānošanas process un kopsavilkums par būtiskām slodzēm virszemes ūdeņos. Piesārņojuma aprēķināšana ūdensobjektos tiek veikta izmantojot *Mass Balance* modeli, kurš ļauj noteikt svarīgākos piesārņojuma izcelsmes avotus. Aprēķinos ņemti vērā ne tikai zemes lietojuma veidi, bet arī punktveida slodzi ietekmējošie faktori. Modelis ļauj novērtēt situācijas izmaiņas uz 2015. gadu. Prezentācijā skatīti arī iespējamie papildu pasākumi pēc nozarēm (lauksaimniecība, mežsaimniecība, piensaimniecības fermām, rūpniecībai u.c.), kuru izvēlei tiek pielietots *ECOLAS* modelis. Prezentācijas noslēgumā kā piemērs tiek prezentēts *Mass Balance* modeļa un pasākumu pielietojums Ludzes upes baseinā, kurā ietilpst trīs ūdensobjekti.

Diskusijā **E. Veidmane** uzdod jautājumu kāpēc Babītes ezers ir atzīts par stipri pārveidotu ūdensobjektu. **T. Jansone** atbild, ka tika izstrādāti kritēriji, pēc kuriem noteikti stipri pārveidotie ūdensobjekti, un ūdens resursu padomes sēdē tika sniegti komentāri, un nolemts par to, kuriem ūdensobjektiem tiek piemērots stipri pārveidota ūdensobjekta statuss. Babītes ezera gadījumā tas, visticamāk, ir dēļ vairākiem polderiem šajā teritorijā. Turklāt šāds statuss tiek piemērots, lai būtu iespējams sasniegt labu ūdens kvalitāti attiecīgos ūdensobjektos ja ne uz 2015. g., tad nākamajā sešu gadu posmā. **T. Jansone** interesējas vai *Mass Balance* modelis ļauj novērtēt bez P un N arī citu piesārņojošo vielu slodzi? **E. Lapa** atbild, ka šajā modelī tika novērtēti tikai šie divi rādītāji. Diskutējot par papildpasākumiem **K. Veidmane** jautā cik lielai ir jābūt buferjoslai, jo gar upēm jau šobrīd ir noteikta 10 m stingrā režīma aizsargjosla. **E. Lapa** atbild, ka Aizsargjoslu likumā nav noteiktas tik stingras prasības stingrā režīmā aizsargjoslā, nekā tas būs noteiktas buferjoslās. **V. Gabrāns** norāda, ka, lietojot vārdu „buferjosla”, jāņem vērā, ka šis jēdziens nav likumā atrunāts un tas

principā ir abstrakts jēdziens. Diskusijā **B. Puķīte** atzīmē, ka Zemgalē ir svarīgi neapbūvēt applūstošās teritorijas. Tas ir jautājums par būvniecības attīstību un teritorijas apbūves plānošanu. Turklāt uzliktie sodi par neatļauto būvniecību šajā gadījumā, nelīdz. **I. Bergmane** papildina, ka polderētajās teritorijās tiek iepļānota apbūve, jo pašvaldība teritorijas plānojumā „var iepļānot jebko!”. **T. Jansone** noslēdzot diskusiju par applūstošo teritoriju apbūvi, norāda, ka nesēn – 23. oktobrī tika pieņemta un 26. novembrī stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par plūdu riska novērtēšanu un pārvaldību. Tā paredz integrēt pretplūdu pasākumus baseinu apsaimniekošanas plānos, īpaši teritorijām, kurās atrodas A kategorijas uzņēmumi. **K. Veidemane** papildina, ka daudzi pasākumi, tādi kā upju tīrīšana, restaurēšana ir cīņa jau ar sekām, bet sākotnēji šie pasākumi varētu būt kā papildpasākumi, jo tie tomēr ietekmē kvalitāti.

3. Sabiedrības līdzdalības pasākumi upju baseinu apsaimniekošanas plāna izstrādē 2008. g. (A. Tihomiņovs, LVĢMA)

A. Tihomiņovs prezentē padomes locekļiem plānotos sabiedrības līdzdalības pasākumus upju baseinu apsaimniekošanas plāna izstrādē 2008. g. Prezentācijas ievadā tiek sniegts neliels ieskats šī gada septembrī notikušajā sabiedrības anketēšanā, kuras saturs bija sabiedrības informēšana un viedokļa noskaidrošana par būtiskiem ūdenssaimniecības jautājumiem. **A. Tihomiņovs** informē padomes locekļus, ka uz šajā sēdē diemžēl nevar prezentēt aptaujas rezultātus, jo šobrīd notiek šo datu pēcapstrāde. Anketēšanas rezultāti būs pieejami pēc 19. novembra, kad tie tiks prezentēti pārējās upju baseinu apgabala konsultatīvajās padomēs, Lielupes padomes locekļiem anketēšanas rezultāti būs pieejami elektroniski. Anketēšana tika veikta pēc vairākpakāpju stratificētās nejaušās izlases metodes, kur 1004. respondenti tika atlasīti proporcionāli pēc to dzīvesvietas upju apakšbaseinu teritorijās. Līdz ar to Lielupes upju baseinu apgabalā tika aptaujāti 146 respondenti. Runājot par nākamā gada plāniem, **A. Tihomiņovs** norāda, ka būtiskākais uzdevums būs upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu saskaņošana ar visām ieinteresētajām pusēm. Kā viens no pamatnosacījumiem ir šo apsaimniekošanas plānu brīva pieeja. Līdzīgi kā citās jomās, kurās tiek izstrādāti apsaimniekošanas plāni, arī upju baseinu apsaimniekošanas plāni tiks nosūtīti un būs pieejami attiecīgajās institūcijās. Plāni būs pieejami arī internetā, LVĢMA mājaslapā. Kā nozīmīgs punkts ir minams ne tikai pats apsaimniekošanas plāns, bet arī informācija par šo plānu, kura būtu viegli saprotama ikvienam interesantam. Lai īstenotu šo mērķi, ir plānots izdot informatīvu izdevumu par apsaimniekošanas plāniem, to saturu un mērķiem. **A. Tihomiņovs** informē padomes locekļus, ka Gaujas upju baseinu apgabala konsultatīvā padome nolēmusi izveidot darba grupu, kuras izdevums būs saskaņot šī izdevuma atsevišķus punktus, kuri attiecas uz ieinteresēto pušu noteikšanu, kā arī to kādi būtiskākie jautājumi būtu jāiekļauj katrai no šīm grupām, skaidrojot plāna ieguvumus un zaudējumus. Sabiedriskajai apspriešanai apsaimniekošanas plāni tiks nodoti 2008. gada pirmajā pusē. Tamdēļ šobrīd visās upju baseinu apgabala konsultatīvajās padomēs, piedaloties dažādu interešu grupu pārstāvjiem, ir nepieciešams izdiskutēt efektīvākos sabiedrības iesaistīšanas pasākumus, kuri dotu optimālāko risinājumu, lai informētu ieinteresētās puses par plāna darbības principiem, kā arī aktīvi iesaistoties otrajām pusēm, tiktu saskaņoti paši apsaimniekošanas plāni.

Diskusijā **T. Jansone** interesējās kā tika veikta aptauja. **A. Tihomiņovs** atbild, ka anketēšana tika veikta, aptaujājot respondentus klātienē vai telefoniski. **K. Veidemane**, iesaistoties diskusijā norāda, ka rezultāti varētu būt pietiekoši baseinu

griezumā, nevis apakšbaseinu griezumā, izejot no tā, ka aptaujāts visai neliels skaits cilvēku. **A. Okmanis** jautā vai informatīvais materiāls ir kopīgs visiem baseiniem vai katram baseinam atsevišķi? Diskusijās iesaistās **K.Veidemane**, iesakot, ka būtu labāk veidot izdevumu par apsaimniekošanas plāniem katram baseinam atsevišķi, jo tas varētu radīt lielāku interesi. Tiek norādīts, ka izdevumā varētu būt atsevišķi par katru baseinu raksturīgākā informācija. **T. Jansone** piebilst, pašvaldības iesaistīsies, ja plānā būs konkrēti pagasti ar konkrētiem pasākumiem, kā piemēru min, buferjoslas, būtu lielāka interese, nevis ūdens objektu griezumā. **A. Tihomirovs** piebilst, ka Ludzas upes baseinā tika prezentēts tieši šādā veidā, norādot konkrētus pasākumus, tomēr pašvaldībām tas lielu interesi neradīja. **E. Kalniņa** piebilst, ka tomēr rajona padomes sēdes ir labi, lai varētu izlemt, ko tālāk darīt un kā varētu nodot informāciju citiem pagastiem, pašvaldībām. **T. Jansone** iesaka, lai informācija aizietu tālāk (avīzē, žurnālā) ir jāizveido sistēma – vienkāršu tekstu, saprotošā valodā, ar domu - kā tas skars mani?! **E. Kalniņa** iesaka nelietot terminus, piemēram, Lielupes baseins, bet vienkāršāk, lai tas būtu saprotams – Lielupe. Arī **T. Jansone** piebilst, ka skaidrojumiem ir jābūt konkrētiem un vienkāršiem. **A. Okmanis** jautā, kāds ir nolemts formāts sabiedriskajai apspriešanai? **A. Tihomirovs** atbild, ka pagaidām vēl nav nolemts gala variants, jo ir nepieciešams šo jautājumu izdiskutēt visās konsultatīvajās padomēs katrā upju baseinu apgabalā. **T. Jansone** uzskata, ka būtu ļoti lietderīgi darba procesā iesaistīt plānošanas reģionu attīstības padomes. **K. Veidemane**, piebilst, ka par būtiskiem vides jautājumiem jābūt publicētam pārskatam un 6 mēnešus ir jābūt tā publiskajai apspriešanai, par būtiskiem ūdenssaimniecības jautājumiem, slodzēm. Tā būtu informācija uz 2 – 3. lpp. **A. Tihomirovs** atbild, ka viens no informēšanas pasākumiem par būtiskajām ūdenssaimniecības problēmām bija šajā gadā veiktā sabiedrības anketēšana, kuras rezultāti būs pieejami līdz šī gada beigām. **K. Veidemane** norāda, ka būtu nepieciešams piesaistīt speciālistus par pasākumiem uz kuriem tie attiecas, piemēram, zemniekus pie zemniecības. **T. Jansone** norāda, ka pie apsaimniekošanas plāna izstrādes ir jāiesaista Zemkopības ministrija, kura darbojas ar Eiropas Savienības fondiem. Jo, stājoties ES, tika paredzēts, lai Zemkopības ministrija paredzētu līdzekļus apsaimniekošanas plānu ieviešanai, kas attiecas uz pasākumiem lauksaimniecībā. Šiem pasākumiem ir paredzēts finansējums, tieši apsaimniekošanas plānos paredzētajiem pasākumiem, lai īstenotu direktīvas prasības. **T. Jansone** piebilst, būs jāizvērtē kādi būs N un P piesārņojumi un kādi būs 2015. gadā pasākumi, būs jānovērtē arī citu piesārņojošo vielu slodzes un jāpamato ūdensobjektu iedalījumu 5 ekoloģiskās kvalitātes klasēs, piemēram, kāpēc ir vidēja klase un kas ir jādara, lai samazinātu piesārņojumu. Pēc tam veselu gadu notiks apspriešana. Apsaimniekošanas plāniem obligāti ir jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. To ir jāsāk izstrādāt paralēli ar apsaimniekošanas plānu izstrādi.

4. Sēdes noslēgums

Padomes priekšsēdētāja vietnieks **A. Okmanis** pateicas visiem par dalību sēdē un sēde tiek slēgta.

Sēdes noslēgums 15:30

Padomes priekšsēdētājs: _____

(H. Verbelis)

Protokolēja: _____

(A. Tihomirovs)

(E. Lapa)